

szerepel *Menyhárt József, Gáborjáni Szabó Kálmán és Vén Zoltán*. Kortárs művészüket a *Lippóczy Miklós* részére készült boros témájú rézmetszete képviselte.

A terjedelmében igen lecsökkent dániai NORDISK EXLIBRIS TIDSSKRIFT 2001/1 száma mindössze 16 oldalon jelent meg és csak négy cikket tartalmaz. Ezek közül *Klaus Rödel* írása *Zbigniew Dolatowski* lengyel grafikusművész elhunytáról emlékezik meg. A cikkíró figyelemre méltó közlése, hogy az 1927-ben született művész volt az első lengyel grafikus, akit a dán gyűjtők – művei alapján – megkedveltek. Az iránta megnyilvánult rokonszenv bizonyosága, hogy az elhunyt művész alkotásjegyzékében sok dán gyűjtő szerepel. A cikk annak a szomorú ténynek az említésével fejeződik be, hogy *Henrik Feilhauer* és *Janusz Szumanski* rövid időn belül történt elhunytja után a szerző most a harmadik lengyel barátot veszítette el.

Csongrád megye neves irodalmi folyóirata, a TISZATÁJ nem tartozik a kisgrafikai lapok közé. A 2001/5. számáról most azért teszünk említést, mert a kiadványt *Vén Zoltán* tizenegy rézmetszetű kisgrafikája illusztrálja. Közöttük ex librisek, újévi üdvözetek, valamint szabad grafikai lapok egyaránt megtalálhatók. Mindegyikre az alkotó sajátos humora és a mives kivitelezés egyaránt jellemző. Oázist jelentő, üde színfoltok ezek az egyébként igen tartalmas lap 112 oldalnyi betű-tengerében.

A közölt kisgrafikákat *Szakolczay Lajos* cikke kíséri. Ebben a szerző az ex librisek motívumkincsének gazdagságát emeli ki. Egyben néhány példával felidézi *Vén Zoltán*nak a rézmetszet és rézkarc mellett a litográfia kifejezőerejét is felhasználó alkotói korszakát. Ennek eredményei terjedelmük és technikájuk miatt a lapban nem voltak bemutatathatók, de a szerző szerint "lebilincselő gazdagsággal mutatják *Vén Zoltán* formai virtuozitását, filozofikus életbölcességét."

Diskay Lenke fametszete, X3

Művészházaspár emlékezete: a fenti címmel terjedelmes cikk jelent meg az ÚJ EMBER c. hetilap 2001. Május 6.-i számában *Matyikó Sebestyén József* tollából. A tanulmány *Diskay Lenke* (1929-1980) és férje, *Varga Hajdú István* (1920-1981) életét, grafikai munkásságát ismerteti, igen alaposan és részletesen. Leírja életútjukat, ismerteti mestereiket. Felvázolja grafikai műveik jellemző sajátosságait, senki mással össze nem tévesztendő stílusukat. Mindketten pedagógusok voltak és Budapesten tanítottak. *Varga Hajdú István*nak elsősorban festői és könyvművészeti alkotásai jelentősek, de alkotott tusrajzzal készült ex libriseket is. *Diskay Lenke*t olvasóinknak nem kell bemutatni, hiszen sokan még személyesen is ismertük, valamint rendszeresen közlünk beszámolókat, méltatásokat munkásságáról. Mint a cikkből megtudhatjuk, *Varga Hajdú István*nak a kaposvári Rippl-Rónay Múzeumban vannak alkotásai, továbbá a barcsi Múzeumban amely helységben egyébként született állandó emlékkiállítás. *Diskay Lenke* ex libriseiből pedig a siófoki *Kálmán Imre Múzeum* őriz egy kollekción.

Ide kívánczok az a fenti cikktől független információ, hogy *Diskay Lenke* ex libriseinek közel teljes gyűjteménye nemrég került árverésre az ismert budapesti árverezőházban.

Palásthy Lajos

H Í R E K

Megélenkülő szellemi élet, tartalmas programok jellemzik 2001-től a KBK havonkénti összejeveit. Minden hónap első szerdáján a délután 6 órai kezdet megalakulása óta hagyományos időpontja a negyven éves múltra visszatekintő gyűjtői csoportosulásnak. A Fészek Művészklubban egykor megalakult KBK az elmúlt évtizedek során több helyen is ülésezett.

Közülük ezúttal csak a *Pilvaxot*, az *Andrássy úti Opera* éttermet és az *ELTE* tanári klubját említjük meg. Néhány év óta újra a Fészek ad helyet a havi összejeveteknek, melyek a múlt évben már annyira ellaposodtak, hogy csupán 6-8 főnyi megjelent érdeklődő rövid beszélgetéséből álltak.

Az új évezred első találkozásánál, a januári KBK-összejevetelen *Palásthy Lajos* a tagoktól tartalmas program vállalását kérte s ennek hatása a következő hónapokban az egyre növekvő résztvevői létszámban

is megmutatkozott. Februárban *Katona Csaba* tartott beszámolót Nürnbergben tett látogatásáról. Levéltáros gyűjtőtársunk utazásának legnagyobb élménye az ott rendezett *Dürer*-kiállítás volt. Beszámolója során – dokumentumok bemutatásával nemcsak a nagy német művész életművét ismertette, hanem ezúttal egy kulturált világljáró személyes élményeivel is gazdagodott a hallgatóság.

Márciusban *dr. Soós Imre* tartott rögtönzött bemutatót *Van Gogh* művészetére utaló ex libriseinek gyűjteményéből. Lapunk szerkesztője fél évszázada tanulmányozza a nagy holland festő munkásságát és annak magyarországi visszhangját. Ez utóbbinak bizonyítéka az a mintegy 25 ex libris is, melyek magyar művészek alkotásai. A bemutatón további 25 darab külföldi kisgrafika is szerepelt, az alkotók valamennyien *Van Gogh* szellemét idézték. A bemutató meglepetéseként *Soós*

Imre diavetítéssel bemutatta azokat a Van Gogh képeket, amelyek nyomán az ott látott mintegy félszáz ex libris megszületett.

Áprilisban dr. Kékesi László számolt be arról a hatalmas rendszerező munkáról, melyet családja segítségével néhai édesapja életművének megörökítése érdekében végez. Bemutatta azt a tekintélyes terjedelmű kötetet, amely Kékesi László 254 ex librisének részletes katalógusa. Ugyancsak könyvbe gyűjtötték össze a művész 500 darabot kitevő kisgrafikai vázslatait. Szándékában áll összegyűjteni és megtekinthetővé tenni a művész mintegy 10 ezer darabra terjedő levelezését.

Két vastkos kötetet tesz ki majd Kékesi László levelezőlap-terveinek gyűjteménye az 1944 és 1992 közötti időből. Ezek izgalmas dokumentumai lesznek az elmúlt mozgalmas történelmi esztendőknél! A művész élete során 258 magyar bélyeget tervezett. Ezek kötetben való közreadása ugyancsak hiányt pótol majd. Kékesi alkotásainak jelentős csoportját őrzi és mutatja be a simontornyai vármúzeum. A városhoz családi kapcsolatok fűzték művészüket.

A Kékesi család fent vázolt tevékenysége tisztelet érdemlő, egyedülálló vállalkozás egy nagy művész életművének megismertetése, közkinccsé tétele érdekében.

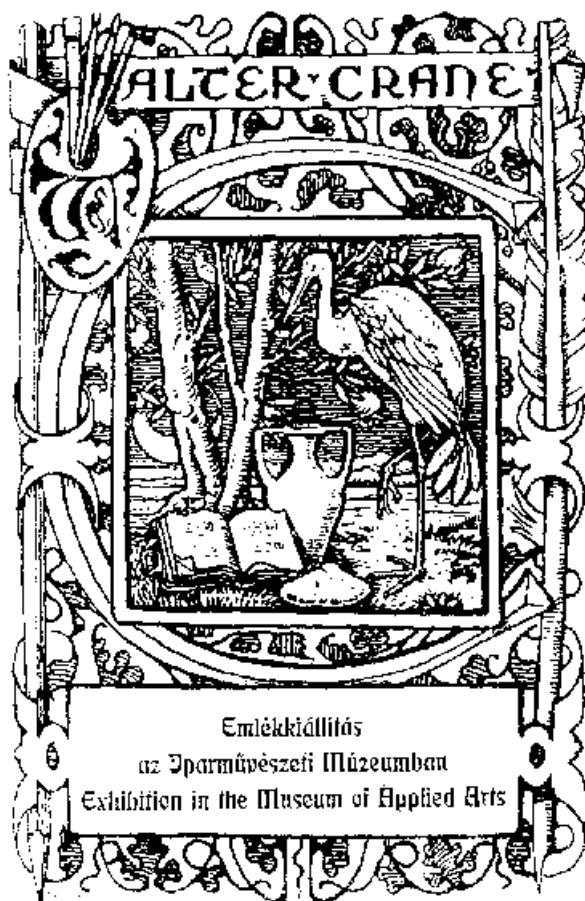
Május első szerdáján a Fészekben összegyűlt tagság "tanulmányi kirándulásra" indult, hogy megtekintse König Róbert grafikusművész újabban, Budapesten készült faliképeit. Az Operaház szomszédságában, a Hajós utca egyik üzlethelyiségében reprezentatív szórakozóhelyet kíván létesíteni egy vállalkozó. A menyegyzetet szekko-technikával készült képek díszítik. A terjedelmét illetően is tekintélyes feladatot König Róbert a törökszentmiklósi lovas-kastély nagyszerű szekkoínak tapasztalataival gazdagodva bravúros könyvnyedsséggel teljesítette. Igen rövid idő alatt, mindössze 2 hónap alatt végezte el a 120 négyzetméternyi falikép megfestését. A képek témája igen jól illik a helyszínhez. Az Operaház szomszédságában lévő épület mennyezeten ugyanis Mozart Varázsfuvala c. operájának cselekménye kapott ihletett képi megfogalmazást.

Június első szerdáján ismét a Fészekben tartotta összejövetelét a KBK.

Ezúton is felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy **július és augusztus hónapokban** az előző évekhez hasonlóan **összejövetelt nem tartunk**.

Április végén nyílt meg a Madách utcai Godot Galériában az EROTIKUS GRAFIKA 2000 című kiállítás. Mint a katalógusból megtudtuk, ez volt a rendszer-változás utáni második ilyen témájú tárlat. Harminchat művész különböző technikával készült alkotásait láthatta a közönség. A kisgrafika művészei közül Ábrahám Ráfael, Kazinczy Gábor, Sárkány Győző, Sulyok Gabriella, Szurcsik József és Vén Zoltán szerepelt a Nemzeti Kulturális Alapprogram és a Grafikusművészek Szövetsége által támogatott kiállításon.

Az angol Walter Crane (1845-1915) emlékéit idézte fel az Iparművészeti Múzeumban márciusban megnyílt kiállítás. A budapesti intézmény tájékoztatója szerint a

neves iparművész, illusztrátor és festő az ottani műipar és az új ízlés teremtő apostola volt. A művészet és a mindennapi élet összekapcsolásán fáradozott. Az iparművészet legtöbb területén (üveglak, mozaik, csempe és kerámia, falikárpit, tapéta) jelentős műveket alkotott. Ismertté tették nevét gyermekkönyv-illusztrációi is. 1900-ban az Iparművészeti Múzeum nagyszabású Crane-kiállítást rendezett, amelyen több tervrajzát és illusztrációját megvásárolta az intézmény. A művész ekkor családjával együtt járt hazánkban. Itteni tartózkodása alatt is dolgozott: több művet, ex libriseket és rajzokat készített. Közülük néhány a kiállításon is látható volt.

Az érdekes dokumentumokat, köztük az 1900. évi budapesti tárlat vendégkönyvét is bemutató kiállítást dr. Horváth Hilda művészettörténész rendezte.

Remek kiállítást láthattak április első felében az Újpesti Galéria látogatói. Az Angol akvarell magyar ecsettel című tárlat meghívóján közel száz művész neve szerepelt, akik a kiállítás címének megfelelően kizárólag a hagyományos vízfestési eljárással készült alkotásokat küldhettek ide.

A Magyar Vízfestők Társasága a kerület művészeinek csoportjával együttműködve igen magas színvonalú "művésztalálkozót" hozott létre, melyen a régi technika mai mondanivalót hordozva szól a nézőkhöz. Az egységesen egyszerű, ízléses keretbe foglalt vízfestmények stílusa a természetelvű világlátástól az absztrakcióig terjedt.

Békésen megfértek egymás mellett, mert jó művek, nívós képek kerültek a közönség elé. A színpompában

sem szűkölködő látnivalók között a kisgrafika művészei közül egy-egy alkotásával szerepelt *Ábrahám Rafael, Kőhegyi Gyula és Vincze László*.

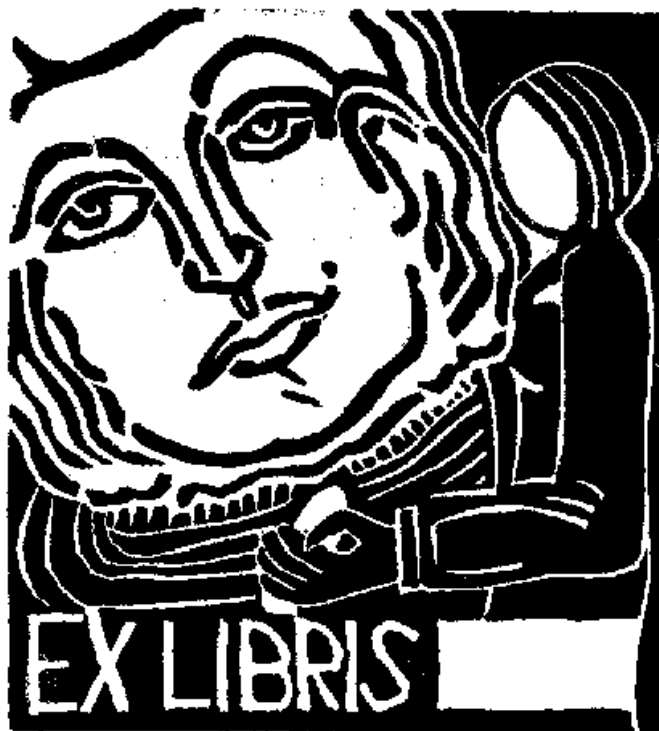

A Magyar Rézkarcoló Művészek Egyesülete Ráday utcai kiállítótermében, a Galéria IX-ben március 28. és április 13. között láthatták az érdeklődők a *Kortárs japán grafika* c. kiállítást, amely érdekes válogatást mutatott be a japán grafikusművészek mai ábrázolási törekvéseiről, grafikai stílusairól. A hagyományos sokszorosító technikáktól (fa- és linómetszet, rézkarc, stb.) a legújabb kísérletekig (számítógépes grafika, kollázs-technika, xerox és egyéb) igen sokféle és változatos anyagot láthattak a látogatók, többnyire elvont, gyakran, gyakran nonfiguratív tartalommal is. A ritka élményt jelentő kiállítást *Demszky Gábor* főpolgármester és *Hernádi Miklós* író-szociológus nyitotta meg, népes közönség előtt.

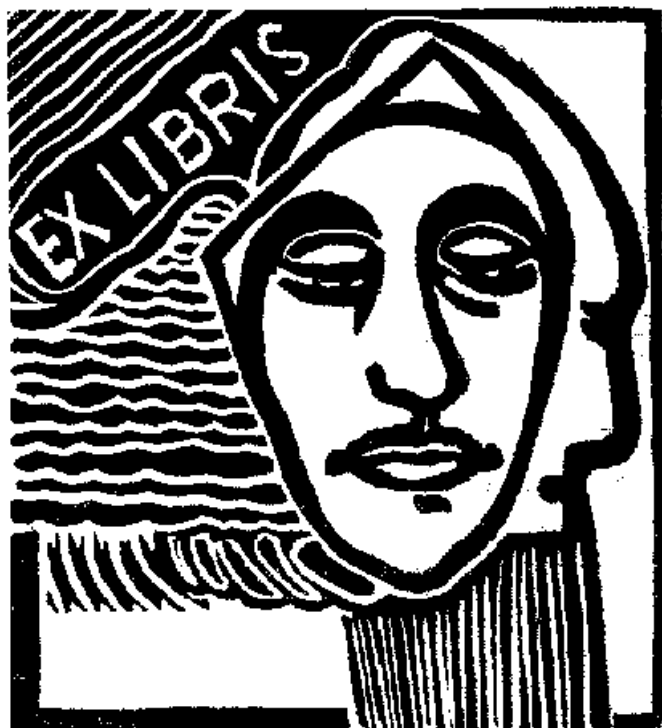

Vén Zoltán rézmetszete, C2

Ugyanitt nyílt meg májusban a *Keresztek* című tárlat, amelyen magyar grafikusművészek mintegy negyven alkotása volt látható, valamennyi keresztformákat ábrázolt. *Tirts Tamás* elmélyült megnyitó szavai után *Szepes Hédi* művészettörténész vezette végig a kereszt történetét, elemezte annak ábrázolási formáit, jelentését és hatását. Kisgrafikát is alkotó művészeink közül *Ábrahám Rafael, Feszt László és Vén Zoltán* műveit láthattuk e tárlaton, amelyről az András-keresztet mutatjuk most be, *Vén Zoltán: Szent András, a vasutasok védőszentje* című grafikájának közlésével.

Tellinger István linómetszetei, X3

A Miskolci Galéria pompás kivitelű meghívója adta tudtunkra, hogy *Tellinger István* képzőművész gyűjteményes kiállítása 2001. április 12-ikén nyílt meg a patinás Rákóczi-házban.

A neves grafikusművész, akit legutóbb lapunk 1997/2-es számában mutattunk be olvasóinknak, kedveli és műveli a kisgrafikát, s bár ex libris nem túl gyakran kerül ki alkotóműhelyéből, ez alkalommal örömmel mutatunk be újabban készült ex librisei közül két lapot, őszinte köszönettel, hogy azokat eljuttatta szerkesztőségünknek. A tárlatot *dr. Veres László*, a Hermann Ottó Múzeum igazgatója nyitotta meg.

Leporellószerűen hajtogatott, három lapos, színes reprodukciókkal nyomtatott meghívó invitálta az érdeklődőket az egykori kőszegi katonaiskola "Hunyadi Mátyás Baráti Köre" és a Parlament Kávéház Galériája nevében Keszthelyen *A három vitéz szabólegény* című, 2001. május. 7-ikén megnyílt kiállításra. Egy tehetséges művészcsalád tagjainak közös tárlatán az alábbi három alkotó művei szerepeltek: néhai id. vitéz *Sólyom Zoltán* rajztanár és festőművész, ny. kir. honvéd őrnagy, vitéz ifj. *Sólyom Zoltán* festőművész, egykori Hunyadi növendék és dr. vitéz *Sólyom Sándor* grafikusművész, költő.

A nívós tárlatot *Dr. Boros Péter* volt miniszterelnök, a Baráti Kör örökös tiszteletbeli elnöke nyitotta meg. Közreműködött még a szintén egykori Hunyadi növendék *Németh Sándor* előadóművész.

Budapesten az *Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület*. I. ker. Fő utca 28. szám alatti kiállítótermében ez év június 12-ikén nyílt meg a Szegeden élő és alkotó *Tóth Rózsa* művésztanár műveiből az *Összegző emlékek* című kiállítás.

A grafikusművész, aki a Kisgrafika Barátok Körének is népszerű művész-tagja és ex libriseit jól ismerik nemcsak a hazai, de a külföldi gyűjtők is, ezúttal sokoldalú művészi munkásságának mintegy a "keresztmetszetét" mutatta be válogatott alkotásainak tárlatán a budapesti érdeklődőknek. Láthattuk itt művészi faragott fa plasztikáit, néhány olajfestményét és virágokat ábrázoló színes linómetszeteit, képgrafikáit, remek sorozatait, mint például az *Ady Endre* verseihez készült linó-sorozatából mintegy nyolc metszetét, kisgrafikáit, valamint néhány darabját a több színnel nyomott, *Bartók Béla* emlékére metszett sorozatának. Ez utóbbi kapcsán el kell mondanunk, hogy Japánban kiadták *Székely Júlia* *Elindultam szép hazámból* című *Bartók* életrajzát és a japánok e könyv borítójára *Tóth Rózsa* egyik *Bartók*-lapját tették illusztrációnak.

A megnyitón az Egyesület nevében dr. *Issekutz Sarolta* mondott rövid bevezetőt, majd dr. *Benedek Katalin* művészettörténész nyitotta meg a kiállítást. Elmondta, hogy ez a "nemzetközi örmény-magyar grafi-

Tóth Rózsa linómetszete, X3

kus" vérbeli magyar művész, aki Magyarországon született, sokat merít a magyar népművészet hagyományából; s arra is felhívta a figyelmet, hogy maga készíti képeinek a fakereteit, amelyeket faragott népi motívumokkal díszít, olyan gazdag fantáziával, hogy két egyformát aligha lehet találni köztük. Végezetül *Tóth Rózsa* köszönte meg az iránta megnyilvánuló érdeklődést, a meleg elismerést, majd a művész és közönsége közötti baráti beszélgetéssel folytatódott a találkozó.

Árkay Tessza
linómetszetei
1915

A Kisgrafika Barátok Köre új tagjai:

Bada István, 1173 Budapest, Pesti út 71.
Baráth Éva, 1113 Budapest, Karolina út 47. II.6.

Keresi Ferenc, ifj., 4029 Debrecen, Domb u. 1.
Szóke György grafikus, 8624 Balatonszárszó, Fő u. 58.